

Dragi slovenski pasijonec, pasijonka!

Prispeli smo do dogodka naše vere - VSTAJENJA BOGA! Ločani smo letos gotovo še bolj dovzetni za ta edinstven dogodek v zgodovini človeštva, saj je za nami 300 let uprizoritev Škofjeloškega pasijona. Po tem zgodovinskem dogodku je Bog prek človeka povedal, kako nas ima rad, kako je zanj vsak človek dragocen, kako ima za vsakega od nas načrt odrešenja - VSTAJENJA.

Pred 300 leti so bili ljudje priča bolj strahovanju, poudarjanju greha, kazni, krivde, groze, pekla, pogubljenja, ... o čemer priča stavek v uvodu procesije, ki je hkrati KRONOGRAM in nosi letnico začetka pasijona, glasi pa se takole: ... pripraVe, Da bi ViDeLe Verne oči prežaLostno proCesljo našega oDrešenika ...

V današnjem času lahko vse bolj gledamo VSTAJENJSKI POGLED - odrešeni pogled. In to daje našemu življenju, ki združuje vse, od joka in krika do veselja, pravi smisel, celo polet. Bog nas uči, da se pustimo ljubiti in da sprejmemo Njegovo ljubezen, le tako bomo resnični pod križem. Ker tam je samo resnica, svoboda ... Hinavščina, dvoličnost, ugajanje ... zbeži pred ljubeznijo križa.

Zatorej dragi brat, draga sestra, v tej logiki že sama misel, telo in čutenja vzkliknejo: Bog bodi hvaljen, ALELUJAAA, da smo zraven!!! Aleluja, ker smo del VSTAJENJSKEGA dogodka prav na Loškem!

Objem v vstalem BOGU!

br. Jožko

br. Jožko Smukavec na križevem potu po mestu Škofja Loka, marec 2021. Foto: Jože Šenk

Liebe Passionsspieler in Slowenien

27.03.2021

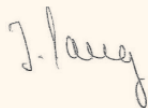
Wir leben in einer unruhigen Zeit. Corona hat unser Leben verändert. Auf viele Selbstverständlichkeiten müssen wir verzichten. Im zweiten Jahr in Folge können keine Passionsspiele stattfinden. Auch die Passion und die Generalversammlung der EUROPASSION in Skofia Loka müssen ausfallen.

Ostern verbringen wir auch in diesem Jahr im Lockdown. Die Folgen von Corona kann noch niemand abschätzen. Bei vielen Menschen macht sich Hoffnungslosigkeit breit.

Wir sind in einer ähnlichen Situation wie die Jünger Jesu vor 2000 Jahren. In Ihrer Hoffnungslosigkeit nach dem Tod Jesu am Kreuz platzt die Osternachricht, die Maria Magdalena überbringt.

Ostern beendet zwar nicht die Pandemie, aber Ostern gibt uns Hoffnung. Ostern ist und schenkt Leben in Fülle. Die Liebe Gottes trägt uns. Jesus ist ein Freund des Lebens und er nennt uns seine Freunde. Gehen auch wir als Freunde Gottes und Boten seiner Freude durchs Leben.

In diesem Sinne wünsche ich euch ein frohes Osterfest.

Josef Lang
Generalsekretär

Josef Lang
Generalni sekretar združenja
Europassion

Generalni sekretar združenja Europassion Josef Lang je slovenskim pasijoncem poslal velikonočno voščilo, ki se v prevodu glasi takole:

Dragi pasijonci v Sloveniji

Živimo v nemirnem času. Korona je spremenila naše življenje. Mnogim stvarem, ki se nam zdijo samo po sebi umevne, se moramo odpovedati. Že drugo leto po vrsti se ne morejo odvijati pasijonske igre. Tudi Škofjeloški pasijon in generalno skupščino EUROPASIJONA v Škofji Loki smo morali odpovedati.

Letos bomo veliko noč spet preživel v »lockdownu«. Posledice Korone še nihče ne more oceniti. Mnogi ljudje obupujejo.

Smo v podobni situaciji kot Jezusovi učenci pred 2000 leti. V njihovo brezupnost po Jezusovi smrti na križu pade velikonočno sporočilo, ki jim ga prinese Marija Magdalena.

Velika noč sicer ne bo končala pandemije, a nam prinaša upanje. Velika noč je in podarja življenje v izobilju. Božja ljubezen nas nosi. Jezus je prijatelj življenja in nas imenuje svoje prijatelje. Pojdimo tudi mi kot božji prijatelji in poslanci njegovega veselja skozi življenje.

V tem duhu vam želim vesele velikonočne praznike.

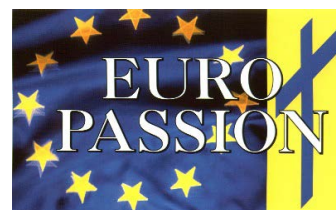
Joseph Lang, generalni tajnik

SREČANJE ZDRUŽENJA EUROPASSION V ŠKOFJI LOKI PRESTAVLJENO NA LETO 2027 IN GOSTOVANJE »STATUE« EUROPASSIONA

Aprila 2021 bi moralo biti v Škofji Loki, hkrati z uprizoritvijo Škofjeloškega pasijona, organizirano redno letno srečanje članov evropskega združenja pasijonskih mest Europassion, ki povezuje evropske pasijonce iz več kot 80 pasijonskih mest iz 16 evropskih držav. Iz Slovenije sta člana Občina Škofja Loka (od leta 2008) in gibanje Pasijonski veter (od leta 2018). Ker je bila zaradi pandemije COVID19 uprizoritev Škofjeloškega pasijona prestavljena na leto 2022, je bilo posledično odpovedano tudi srečanje združenja Europassion v Škofji Loki.

V znak povezanosti evropskih pasijonskih mest in pasijoncev se je predsedstvo združenja Europassion odločilo, da Škofja Loka v letošnjem velikonočnem času **simbolno sprejme leseno Statuo Europassiona**, ki jo vsako leto gosti mesto gostitelj srečanja. Statua Europassiona je v teh dneh prispela v Škofjo Loko iz severno bavorskega mesta Tirschenreuth, ki bi moralo gostiti srečanje v letu 2020, a je bilo tudi to srečanje zaradi razmer s pandemijo covida odpovedano.

Organizacija letnega srečanja združenja Europassion je edinstvena priložnost, da se pasijoni po različnih

evropskih mestih predstavijo množici evropskih pasijoncev, saj se srečanja udeleži več kot 200 ljudi. Mesta gostitelji srečanja Europassion so določena za več let v naprej, saj je izbrano mesto gostitelj v letu, ko uprizarjajo pasijon. V letu 2022 je za gostitelja predvideno katalonsko pasijonsko mesto Esparraguera, leta 2023 pa češko pasijonsko mesto Hořice na Šumave. Predsedstvo Europassiona je februarja 2021 sprejelo odločitev, da bo **Škofja Loka gostitelj srečanja leta 2027** ob naslednji uprizoritvi Škofjeloškega pasijona. »Če bo naklonjen Bog in če bo dopuščalo vreme«, kot je zapisano v najstarejšem ohranjenem pasijonskem povabilu iz leta 1713.

mag. Aleksander Igljučar, mag. Andreja Ravnihar Megušar
člana razširjenega predsedstva združenja Europassion

V sredo, 31. marca 2021, ob 11. uri je bila v Sokolskem domu Škofja Loka simbolična predaja prenosne statue mednarodnega združenja Europassion. Statuo sta predstavnikom Občine Škofja Loka in Kapucinskega samostana v Škofji Loki kot sonosilcema nesnovne kulturne dediščine Škofjeloškega pasijona, županu Tinetu Radinji, predstojniku bratov kapucinov Jožku Smukavcu in uradnemu predstavniku občine v mednarodnem združenju Europassion Jožetu Štuklu, predala slovenska člana predsedstva Europassiona Aleksander Igljučar in Andreja Megušar. Statua Europassiona bo v času Dnevor Škofjeloškega pasijona razstavljena v Oknu Loške hiše Občine Škofja Loka na Mestnem trgu. Kasneje jo bo gostil Kapucinski samostan v Škofji Loki. Na sliki z leve: Jernej Tavčar, kabinet župana, Miha Ješe, pooblaščen za mednarodno sodelovanje pri občini, Agata Pavlovec, koordinatorica ŠP 2021/22, Jože Štukl, Tine Radinja, Jožko Smukavec, Aleksander Igljučar, Jakob Vrhovec, vodja projekta ŠP 2021/22, Andreja Megušar, Borut Gartner, režiser ŠP 2021/22. Foto: Peter Pokorn ml.

SLOVENSKA VELIKA NOČ V BUENOS AIRESU

Ohranjanje vere in slovenskih tradicij, ki so z njo povezane, je eden od pomembnejših ciljev naše slovenske skupnosti v Argentini. Zato praznovanje Velikega tedna in Velike noči poteka slovesno, primerno največjemu cerkvenemu prazniku.

Cvetne nedelje si ne moremo zamisliti brez slovenske butarice! Praznik Jezusovega prihoda v Jeruzalem proslavimo tako, da se zberemo v procesijah v slovenskih domovih in z oljkami in butaricami, ki so jih spletle žene, mladi in otroci, pozdravimo Gospoda. To slavlje je eno od najbolj obiskanih v naši skupnosti, celo bolj kot sama Velikonočna vigilija.

Posebno se spominjam dveh dogodkov, povezanih s tem praznikom.

Leta 1987 nas je v Argentini obiskal papež Janez Pavel II. Prav na Cvetno nedeljo se je vršila slavnostna sv. maša na aveniji Nueve de Julio, v centru Buenos Airesa, katere se je udeležilo okoli milijon ljudi. In v tem morju neznancev sem srečala nekaj ljudi, ki so (smo) s seboj prinesli slovenske butarice!

Enkratna je bila tudi Cvetna nedelja 2019, saj smo tisti dan drugič uprizorili muzikal „Kerigma“, ki opisuje dogodke Velikega tedna. Pripoved začne prav s Kristusovim prihodom v Jeruzalem: *Blagoslovljen, Davidov sin, ki prihajaš v imenu Gospodovem!*

Za obrede svetega tridnevja se vsako leto vsi skupaj zberemo v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

Pri obredih Velikega četrтка imajo zadnja leta posebno mesto otroci in mladi: spomin zadnje večerje je spremljalo petje številnih mladih in pred oltarjem je stalo veliko število mladih ministrantov.

Duhovnik je posvetil posebno pozornost obredu umivanja nog in povabil vse prisotne otroke, da so se mu približali in ga prav od blizu spremljali, ko je dvanajstim

mladim možem umil in obrisal noge po Jezusovem zgledu. Otroci so mu pozorno sledili in poslušali njegove besede. Po končani sv. maši je duhovnik ponesel sveto Rešnje telo na posebno mesto, v „ječo“, ki predstavlja Jezusovo trpljenje na vrtu Getsemani. Na tem mestu smo ga nato častili in molili do polnoči; najprej starejši, nato mladina.

Mladi so organizirali tudi posebno duhovno pripravo, t.i. „Mladinsko veliko noč“. Takole so jo sami opisali: *Na Veliki teden smo pa mladi imeli našo lastno mladinsko*

pripravo na Veliko noč. Začela se je na Veliki četrtek zvečer s sveto mašo v Slovenski cerkvi Marije Pomagaj, pri kateri smo sodelovali s petjem, berili, prošnjami in vodstvom. Ko so starejši odšli, smo mladi skupaj večerjali pice, nato je pa sledila molitvena ura, kjer smo v cerkvi razmišljali o Jezusovi zadnji večerji v prisotnosti Najsvetejšega.

Prenočili smo kar v Slovenski hiši, na mrzlih tleh učilnic. Na Veliki petek smo vstali zgodaj, pripravljeni na napet dan. Dejavnosti so se vršile pod geslom „Od Križa do Luči“ in vsak del nas je usmerjal po poti Kristusovega trpljenja. Skušali smo globlje premišljevat o našem življenju in ga primerjati z Jezusovim Križevim potom.

Te priprave se je udeležilo 41 mladih, doživeli so jo z zelo dobro pripravljenostjo in v pravem postnem vzdušju. Zaključili smo jo z vso slovensko skupnostjo z obredom Velikega Petka. Bilo je doživetje, ki je nas mlade med seboj še bolj povežalo in nas približalo Jezusu.

Veliki petek je dan Jezusovega trpljenja in smrti na križu. Simbolika velikega petka predstavlja namero in razpoloženje, da se v odpovedi odpremo in postanemo bolj razpoložljivi za Božjo milost in spreobrnjenje srca.

V prvem delu je opravilo Božje besede, med katerim poslušamo poročilo o Jezusovem trpljenju iz Janezovega evangelija, Pasijon. V drugem delu vsi navzoči s poljubom počastimo križ v znamenje hvaležnosti in spoštovanja, v tretjem pa se udeležimo obhajilnega obreda.

Veliki petek smo vrsto let zaključili z molitvijo križevega pota v pripravi mladih iz Našega doma San Justo, kateremu je sledila polna cerkev vernikov. Poglobili smo se v postaje Kristusovega trpljenja in smrti in ga spremljali na težki poti križa. S tem je mladina tudi zaključila svojo celodnevno duhovno obnovo.

Na Veliko Soboto slovenski duhovniki po domovih blagoslavlja velikončna jedila. Pri „žegnu“ se zbere veliko Slovencev, ki v košarah, prekritih z ročno vezanimi prtiči, prinesejo domače potice, pirhe, hren in meso.

Zvečer se pa spet zberemo v naši cerkvi pri velikonočni vigiliji. Obrede Kristusovega vstajenja vodi delegat dr. Jure Rode, s sodelovanjem številnih ministrantov. Temno

cerkev najprej razsvetli majhen plamen Kristusove luči, ki si ga nato verniki delimo in ga razmnožujemo, dokler ni cela cerkev razsvetljena od te luči. Ob luči sveč poslušamo veselo oznanilo o Jezusovem vstajenju. Po končani vstajenjski sv. maši si pa voščimo vesele praznike.

Na veliko nedeljo so v vsakem slovenskem domu slovesne svete maše in po njih še akademije ali pa velikonočni zajtrki.

Pandemija novega koronavirusa in posledične omejitve so v letu 2020 prizadele tudi te lepe tradicije, ki so nam tako pri srcu. Slovenski duhovniki v Argentini so poskrbeli, da smo lahko obredom sledili prek spleta. Prav posebno ganljivo pa je bilo videti, kako je papež Frančišek daroval velikonočno sv. mašo v prazni baziliki Svetega Petra in podelil blagoslov Urbi et Orbi pred praznim trgom.

Minilo je leto dni, razmere so še vedno daleč od nekdanje normalnosti. In čeprav v tem Velikem tednu 2021 pri nas ni stroge karantene, bo potek vseh obredov spremenjen. Upamo, da bomo lahko kmalu tudi te praznike doživljali v polnosti in brez omejitev.

Veselo Veliko noč!

Iz Buenos Airesa, Mariana Poznič

Nekaj povezav:

[Kerigma \(YouTube\)](#)

[Velika noč 2020 v karanteni](#)

[Sveto tridnevje 2018](#)

POGLED V PREDZGODOVINO ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA

Dr. Monika Deželak Trojar je znanstvena sodelavka na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. S *Škofjeloškim pasijonom* se je začela ukvarjati pod raziskovalnim mentorstvom dr. Matije Ogrina. Povabili smo jo, da se kratko predstavi in nam odstre vpogled v najnovejša raziskovalna odkritja, povezana z jezuitskimi dramskimi predstavami in njihovimi pasijonskimi procesijami, ki nakazujejo možnost, da se je naklonjenost češčenju Kristusovega trpljenja v škofjeloškem okolju porodila iz prepleta predhodne dolgoletne misijonske dejavnosti tako kapucinov kot jezuitov. Ta odkritja so pomembna zato, ker začetke slovenske gledališke zgodovine predstavljajo v novi luči in poudarjajo pomen redovne dramatike za poznejši razvoj gledališča na Slovenskem.

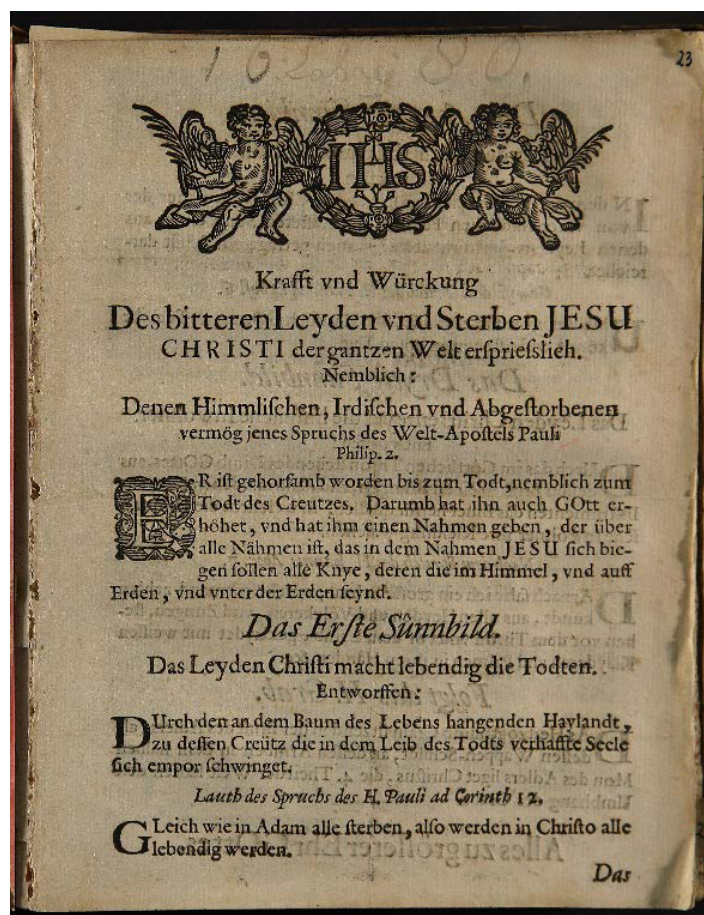
Monika Deželak Trojar

Se nam lahko na kratko predstavite in orišete svojo raziskovalno pot?

Izhajam iz župnije Nova Cerkev iz okolice Celja. Po končani osnovni šoli sem se odločila za šolanje na Škofjijski klasični gimnaziji v Šentvidu pri Ljubljani, ki je, kot rada rečem, usodno usmerila mojo življenjsko pot. Srečala sem se z latinščino, s katero sem postala neločljiva, in spoznala svojega bodočega moža. To me je iz štajerskega konca pripeljalo najprej do Ljubljane, pred šestimi leti pa smo se z družino preselili na možev dom v Železnike. Po diplomi iz latinščine in zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani sem se vpisala na podiplomski študij zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru. Istočasno sem se kot mlada raziskovalka zaposlila na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede ZRC SAZU. V doktorski disertaciji sem obravnavala življenjsko in ustvarjalno pot Janeza Ludvika Schönlebna (1618–1681), prvega kranjskega polihistorja (doslej manj znanega Valvasorjevega predhodnika), genealoga, govornika, pridigarja, filozofa, dramatika in teologa. Ukvarjam se s slovenskim slovstvom in zgodovinopisjem 17. in 18. stoletja, med drugim sem raziskovala obširni rokopisni opus duhovnika Adama Skalarja. Zadnja leta pa pobližje spoznavam področje jezuitske šolske in verske dramatike pri nas in tudi v širšem evropskem prostoru.

Kako ste se srečali s *Škofjeloškim pasijonom* in kaj nam lahko poveste o odkritjih vaših raziskav?

S *Škofjeloškim pasijonom* sem se začela ukvarjati pod raziskovalnim mentorstvom dr. Matije Ogrina. Prevedla in raziskala sem liste, ki so se ohranili ob kodeksu *Škofjeloškega pasijona*. Gre za gradivo, ki ni bilo organski

Prva stran vsebinskega povzetka jezuitske pasijonske procesije v Ljubljani *Kraft vnd Würckung Des bitteren Leyden vnd Sterben JESU CHRISTI*, 1680 (prev. Moč in učinek bridkega trpljenja in umiranja Jezusa Kristusa). Vir: Semeniška knjižnica Ljubljana: Dolničar, Miscellanea I/23.

del *Škofjeloškega pasijona*, ampak se je ohranilo v obliki posameznih listov, ki so bili po naključnem vrstnem redu vstavljeni v kodeks. Do danes se jih je ohranilo deset, shranjeni so ločeno, v posebni mapi. Kar šest se jih nanaša na pasijonsko procesijo v Škofji Loki. Bistveno pri tem gradivu je, da odstira začetke škofjeloške pasijonske procesije in tradicijo njenega uprizarjanja prestavlja vsaj za šest oziroma osem let globlje v preteklost. Povabilno pismo p. Romualda je nastalo aprila 1715. V nedatiranem pismu neznanega voditelja loške pasijonske procesije pa se omenjajo nemiri in vstaje med prebivalstvom, ki se jih da povezati s tolminskim kmečkim uporom leta 1713. Obe povabilni pismi, čeprav sta najstarejši doslej znani, s svojo vsebino očitno kažejo, da pasijonska procesija tudi v letih 1713–1715 ni bila nekaj novega, ampak že bolj ali manj vpeljan običaj v loškem okolju. Tako neizpodbitno potrjujeta tisto, kar nakazuje uvodni drugi folij *Škofjeloškega pasijona*, in sicer da pasijonska procesija leta 1721 v Škofji Loki ni bila novost, ampak je v tistem času dozorela do te mere, da so sprejeli ali pa samo dopolnili pravila o njenem uprizarjanju. Kako daleč pred leto 1721 dejansko sežejo zametki škofjeloške pasijonske procesije, z materialnimi viri (še) ne moremo dokazati, osebno pa menim, da se je procesija lahko začela kmalu po ustanovitvi kapucinskega samostana v Škofji Loki. Kapucini so namreč svoje duhovno zaledje v tem okolju izoblikovali že precej časa pred svojim dejanskim prihodom, saj so sem redno hodili pridigati in spovedovati iz Ljubljane in Kranja.

Kakšne so zadnje ugotovitve o jezuitskih dramskih predstavah in njihovih pasijonskih procesijah in kakšen pomen ima to za naš prostor?

Ko sem se ukvarjala s Schönlebnom, sem se srečala z obsežnim jezuitskim arhivskim gradivom, med katerim so moje zanimanje vzbudile omembe jezuitskih šolskih in verskih predstav ter procesij. S tem področjem sem se v zadnjih letih ukvarjala v okviru podoktorskega raziskovalnega projekta. Med mnogimi zanimivimi odkritji bi izpostavila nekaj dejstev, ki nakazujejo tesnejšo vez med jezuitskimi in kapucinskimi pasijonskimi procesijami pri nas. Iz jezuitskih virov je bilo mogoče ugotoviti, da so se leta 1634 kapucini in jezuiti v Ljubljani dogovorili, da bodo od takrat dalje jezuiti svojo procesijo prirejali na veliki četrtek, kapucini pa na veliki petek, predtem sta obe potekali na veliki petek. Zadnja raziskovalna odkritja nakazujejo možnost, da se je naklonjenost češčanju Kristusovega trpljenja v škofjeloškem okolju porodila iz prepleta predhodne dolgoletne misijonske dejavnosti tako kapucinov kot jezuitov. To sklepam na podlagi osrednje vloge, ki so jo ljubljanski jezuiti odigrali pri ustanovitvi bratovščine Svetega Rešnjega Telesa

Naslovnica periohe ljubljanske jezuitske drame *Fides victrix*, 1674 (prev. *Zmagovita vera*). Vir: Österreichische Nationalbibliothek (<https://onb.digital/result/1092F622>).

(ta se v rokopisu *Škofjeloškega pasijona* omenja kot ustanoviteljica pasijonske procesije) in na podlagi njihove pogoste misijonske dejavnosti v tem okolju. Če se ozrem širše, je glavni dosežek raziskave o jezuitski redovni dramatik odkritje 27 v celoti ohranjenih ljubljanskih jezuitskih rokopisnih dramskih besedil in več kot 40 natisnjenih in rokopisnih perioh (to so jezuitski gledališki listi s povzetki vsebine dram po dejanjih in prizorih). Poleg tega se je ohranilo tudi 11 natisnjenih vsebinskih povzetkov jezuitskih pasijonskih procesij v Ljubljani (za leta 1680–1695). Največji delež ohranjenega gradiva je latinski, nekaj malega je napisanega v nemščini. Večina dragocenega gradiva se nam je ohranila v Družinskem arhivu rodbine Auersperg na Dunaju in v Semeniški knjižnici v Ljubljani. Ta odkritja so pomembna zato, ker začetke slovenske gledališke zgodovine predstavljajo v novi luči in poudarjajo pomen jezuitske redovne dramatike za poznejši razvoj gledališča na Slovenskem.

Z Moniko Deželak Trojar se je pogovarjala Andreja Ravnihar Megušar

PASIJONSKI DONESKI 16/2021 POSVEČENI TREM STOLETJEM ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA

Škofja Loka je že več kot tri stoletja povezana s spokorniško procesijo, ki jo danes poznamo pod imenom Škofjeloški pasijon. Pasijonsko dramsko besedilo patra Romualda je v slovenskem prostoru tudi edino, ki je preživelo ujme časa in se nam v celoti ohranilo v prvotni podobi. V zadnjih desetletjih smo priča ponovnim uprizoritvam procesije, ki se v postnem in velikonočnem času odvijajo na ulicah Škofje Loke vsakih nekaj let, v vmesnem času pa za vzdrževanje pasijonske kondicije skrbi tudi revija *Pasijonski doneski*. Šestnajst let že prinašajo med bralce stara in nova spoznanja o Škofjeloškem in drugih pasijonih.

Letošnja številka je posvečena **trem stoletjem Škofjeloškega pasijona**. Njeno bogato vsebino na spletni strani Pasijonskega vetra predstavi urednica publikacije Helena Janežič, na ogled pa je tudi posnetek spletne predstavitve.

Serijsko publikacijo izdajata Muzejsko društvo Škofja Loka in Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka, založnik je Občina Škofja Loka. Pasijonski doneski so na voljo v spletni trgovini Muzejskega društva Škofja Loka na www.mdloka.si, na blagajni Loškega muzeja in v info točki na Mestnem trgu v Škofji Loki.

Povzeto po predstavitvi urednice Pasijonskih doneskov Helene Janežič

16 | 2021

France Balantič
Prvi venec

Matija Ogrin
Troje stoletj škofjeloške pasijonske procesije

Monika Deželak Trojar
Listi ob kodeksu Škofjeloškega pasijona

Marjeta Pisk
Pasijonske pesmi v ljudskem izročilu

Blanka Avguštin Florjanovič
Arheologija pasijonske knjige

Matija Ogrin
Pater Viktorin Kranjski

Jaroslav Knežević
Jaz namreč nosim Jezusova znamenja

Martina Krajič
Magdalena Gornik

Andraž Arko
Umetniški vidiki filma Kristusov pasijon

Jure Ferlan
Stefan Šubic

Gregor Čušin
Življenje pa ni teater

PASIJONSKI
DONESKI

PI

PASIJONSKO SPOROČILO, 3. SLIKA ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA – Pekel

Bratje kapucini iz Škofje Loke so v sodelovanju s Pasijonskim vetrom v postnem času pripravili tretje predavanje o duhovnem sporočilu Škofjeloškega pasijona, tokrat o tretjem prizoru v novejši razdelitvi Škofjeloškega pasijona – PEKEL. V originalni razdelitvi je ta prizor del druge slike, ki je podoba smrti, kot je povedal predavatelj p. Marjan Kokalj, ki ga je gostil Kapucinski samostan Škofja Loka.

Zaradi razmer s pandemijo še vedno #ostanetedoma in ste vabljeni, da si **posnetek predavanja, ki je bil predvajan v petek, 26. marca 2021**, ogledate na fb strani Pasijonskega vetra, na spletu www.pasijonskiveter in fb strani Škofjeloškega pasijona.

Posnetek predavanja je nastal v prostorih Kapucinske knjižnice v Kapucinskem samostanu Škofja Loka, kjer med drugim hranijo srednjeveške inkunabule, Dalmatino Biblijo in rokopis Škofjeloškega pasijona izpod peresa patra Romualda, ki je najstarejše dramsko besedilo v slovenskem jeziku in je najstarejša režijska knjiga v Evropi. V sklepnem delu posnetka je kratka predstavitev Kapucinske knjižnice v Škofji Loki.

Andreja Ravnihar Megušar

p. Marjan Kokalj, režiser Škofjeloškega pasijona I. 1999 in 2000 in Andreja R. Megušar, koordinatorka gibanja Pasijonski veter. Foto: Blaž Hafner

KRIŽEV POT PO MESTU ŠKOFJA LOKA

Na veliki petek, 2. aprila 2021, bo ob treh popoldne – ob uri Jezusove smrti – po ulicah in trgih mestnega predela Škofje Loke potekala pobožnost križevega pota. Zaradi ukrepov za preprečevanje pandemije covid-19, ki omejuje število udeležencev, bo križev pot mogoče spremljati preko spletnih kanalov organizatorjev dogodka in Škofjeloškega pasijona. Dogodek pripravljajo Župnija sv. Jakoba Škofja Loka, Bratje kapucini Škofja Loka in Javni zavod 973 Občine Škofja Loka.

V ta namen so pobožnost križevega pota posneli na Jožefovo, v petek, 19. marca, ob 15h, ko nas je manjša skupina trinajstih pasijoncev prehodila isto pot po kateri bo potekal križev pot na veliki petek. Za to priložnost je Župnija Škofja Loka pripravila knjižico z besedili za premišljevanje ob postajah križevega pota po mestu Škofja Loka. Besedilo je delo več avtorjev, teksti so vzeti iz raznih virov (sveto pismo, misali, molitveniki, ...). S procesijo križevega pota po mestu Škofja Loka, ki bo letos potekala prvič v taki izvedbi, bo Škofja Loka obeležila tri stoletja od prve izvedbe pasijona. Obenem se spominjamo, da je pred 1988 leti po ulicah Jeruzalema sam Kristus resnično nosil križ in neizrekljivo trpel za vse človeštvo. Križev pot smo pričeli v mestni župnijski cerkvi sv. Jakoba st., apostola, zavetnika vseh romarjev. V uvodnem delu je bilo poudarjeno, da nas ta pobožnost

zdrružuje kljub različnosti ali oddaljenosti, vse človeštvo trpi in je obloženo z različnimi križi, že drugo leto s pandemijo, torej smo prav vsi vključeni v željo po odrešitvi. Na čelu procesije gre nosilec razpela s Križanim, ob straneh gresta dva zastavonoša s pasijonskima zastavama, sledijo ostali udeleženci. Nekateri izmed njih berejo izbrana besedila pri posameznih postajah:

1. na Cankarjevem trgu pred šentjakobovo cerkvijo
2. pri Marijinem znamenju na Mestnem trgu
3. pod stopnicami prehoda skozi Pekel z Mestnega na Spodnji trg
4. v cerkvi Žalostne Matere Božje oz. Špitalska cerkev na Lontrgu
5. pred gasilnim domom
6. ob sotočju obeh Sor
7. Studenec, ob priključku na glavno cesto
8. pri Lepem znamenju, razcep Kopališke in Fužinske ul.
9. na Trgu pod gradom
10. pod grajskim obzidjem
11. na grajskem dvorišču
12. v grajski kapeli
13. v uršulinski cerkvi Brezmadežne
14. v kapucinski cerkvi sv. Ane

Od postaje do postaje smo se bolj vživljali v dogajanje. Besedila so bila premišljeno izbrana, zaobjela so poleg sledenja Jezusovemu trpljenju na križevem potu tudi aktualne probleme današnjega človeka, njegove strahove, stiske, ranjenosti, nasilja, bolezni, vojn in podobno. Ob zaključku smo se zavedli, da križi, ki jih nosimo, ostanejo nam z zavestjo, da nas vseskozi

spremlja Jezus, ki nas odrešuje s svojo zastonjsko in večno Ljubeznijo. V tej luči doživimo letošnjo Veliko noč!

pasijonca Ana in Pavel Florjančič, foto: Jože Šenk

ŠKOFJELOŠKI PASIJON V ODDAJI RTV SLOVENIJE NA LEPŠE

V sredo, 24. marca 2021, je bilo v mestu Škofja Loka mogoče videti konjenike, oblečene v kostume iz Škofjeloškega pasijona, med snemanjem oddaje **Na lepše**, ki bo na ogled na TV Slovenija **na veliki petek, 2. aprila, okoli 9. ure zvečer**.

Skupaj z voditeljico oddaje Mojco Mavec smo se sprehodili od Kapucinskega samostana, čez Kapucinski most preko Mestnega trga mimo Loškega muzeja Škofja Loka in pot zaključili pri Pepetu na klancu, kjer je nastala zanimiva loška postna jed. V oddaji bodo poglobljeje predstavljene Škofjeloški pasijon (ŠP) kot pasijonska procesija, ki se vije čez ulice in trge starega mestnega jedra in povezuje na stotine prostovoljcev, Kapucinski samostan s Kapucinsko knjižnico, ki že *tri stoletja* hrani originalno knjigo *Škofjeloški pasijon* patra Romualda Štandreškega, dogodki ob 300. obletnici tega rokopisa, rokodelci, ki izdelujejo pasijonske spominke, stalna razstava o ŠP v Loškem muzeju in Dnevi ŠP, ki potekajo v tem času. Vabimo vas k ogledu oddaje! Zahvaljujemo

Borut Gartner, režiser ŠP in Mojca Mavec, RTV. Foto: Aleš Jezeršek

se vsem posameznikom, društvom, župnijam in zavodom, ki se v teh časih trudite, da je duh Škofjeloškega pasijona živ in da tako z vašim doprinosom lahko kar se da dobro Škofjeloški pasijon in vsebine, ki so povezane z njim, predstavimo širši javnosti.

Agata Pavlovec, koordinatorica Dnevov ŠP in dogodkov ob 300. obletnici ŠP

Konjeniki v kostumih iz ŠP, med snemanjem oddaje Na lepše. Foto: Aleš Jezeršek

PASIJONSKA ROMANJA POD OKRILJEM PROSVETNEGA DRUŠTVA SOTOČJE

Romar je človek, ki hodi z namenom.

Čeprav je bila zaradi razmer s pandemijo covida odpovedana uprizaritev Škofjeloškega pasijona v jubilejnim pasijonskem letu 2021, ko praznujemo troje stoletij tega prvega dramskega besedila, napisanega v slovenskem jeziku, je Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka s ciljem ohranjanja pasijonske kondicije v začetku letošnjega leta organiziralo **4. pasijonsko romanje na Brezje**. Prva tri romanja smo izvedli že v letu 2020.

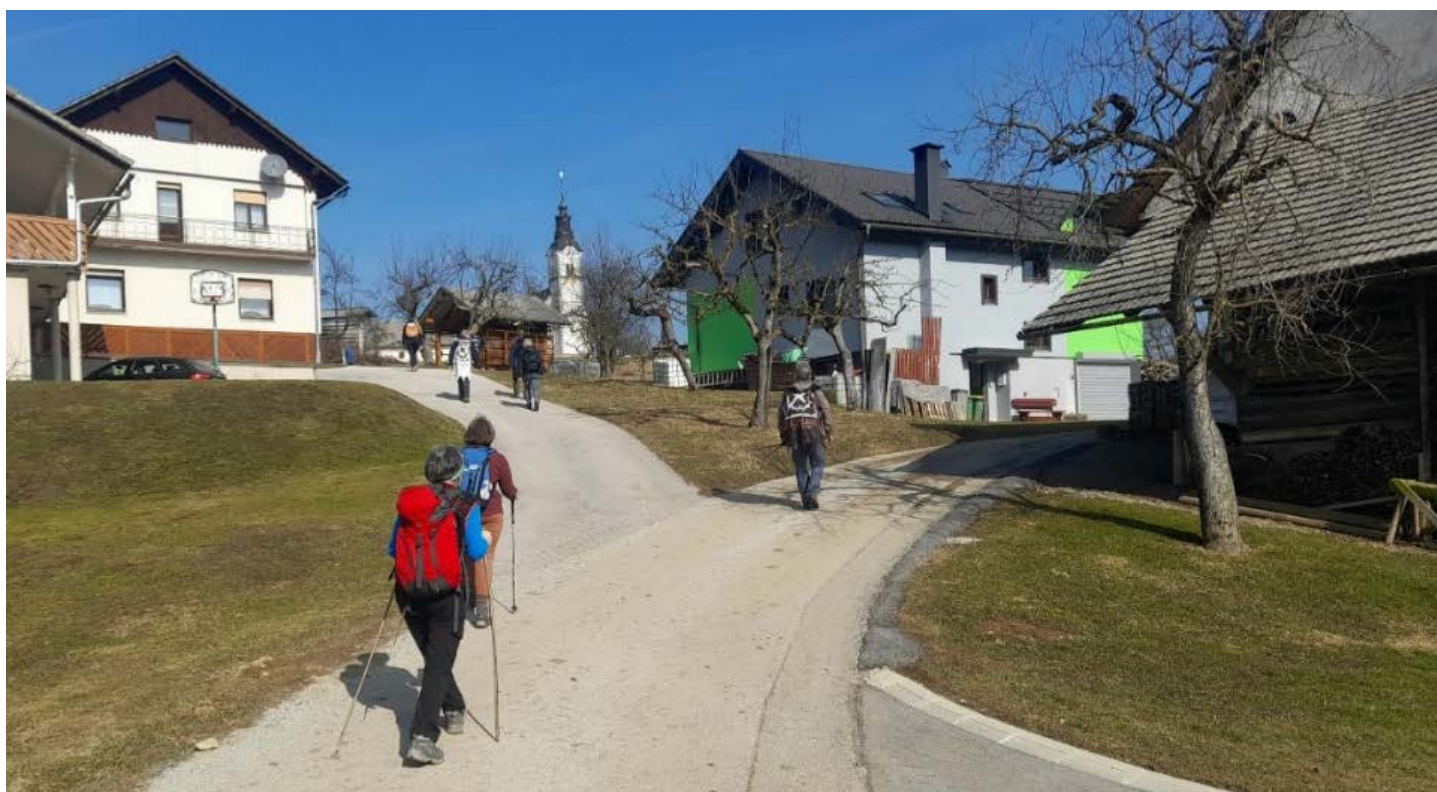
V soboto, 20. februarja 2021, se je v Škofji Loki zbralo 15 romarjev, v Besnici sta se nam priključila še dva, tako da nas je prišlo na Brezje skupaj 17. Vodja poti je bil Martin Krajnik. Šli smo ob 6.45 od kapucinov v Škofji Loki, kjer smo bili pri sv. maši in nato prejeli romarski blagoslov. Začeli smo po ravnini do Žabnice, se dvignili do Čepulj in od tam navzdol do Zgornje Besnice in nato po gradbišču železnice do Podnarta. Na gradbišču smo premešali velike količine blata. Od tam naprej je bila normalna pot. Ob 15.15 smo prispeli na Brezje. Tam zaradi omejitev nismo mogli vsi v cerkev in smo imeli

Blato ni ovira za romarja. Foto: Borut Gartner

ozvočenje zunaj. Pri sveti maši ob 16. uri je pater na začetku posebej pozdravil pasijonske romarje in omenil Škofjeloški pasijon. Vrnili smo se z rednim avtobusom do Kranja oz. Jeprce, kamor so nas prišli domači iskat z avtom.

Jožica Žnidaršič

Zgornja Besnica. Foto: Borut Gartner

PASIJONSKA SKUPINA IZ PREDDVORA

Dramska skupina Getsemani iz Preddvora je nastala v začetku leta 2018. V skupino je vključenih kar 25 mladih

iz župnije. Otvoritveno predstavo smo začeli z dramsko uprizoritvijo Kristusovega pasijona, ki smo ga z nekaj nadgradnje odigrali tudi leto kasneje. Vmes smo uprizorili še vrsto drugih iger, ki so bile zelo uspešne. Lanski postni čas nam je zatajil načrte, zato smo jih z upanjem na boljše čase prestavili na letošnje leto. Okoliščine se še vedno niso umirile, zato smo lanske načrte malo spremenili. Zbirali smo ideje in se preko Zoom srečanja domenili, da bomo letošnji post podprli kar s posnetim **križevim potom**. Nekaj članov dramskega društva se bo posnelo med branjem določene postaje, potem pa bomo objavili video za ostale župljane. Končni izdelek je bil na Cvetno nedeljo predvajan na fb strani Župnija Preddvor [tukaj](#).

Katja Bogataj, članica dramske skupine Getsemani, Preddvor

SELŠKI PASIJON – OD MLADOSTI DO STAROSTI

Župnija Selca-Bukovščica, KD dr. Janez Evangelist Krek Selca in gibanje Pasijonski veter so v letošnjem postnem času pripravili in posneli **SELŠKI PASIJON – OD MLADOSTI DO STAROSTI (VIA CRUCIS)**, ki zaradi znanih razmer s pandemijo covida v naše domove prihaja preko spleta ([tukaj](#)). Vabimo vas, da se nam pridružite v premišljevanju Kristusovega trpljenja, skrivnosti vstajenja in našega odrešenja.

Pri pasijonu, ki ga je režiral in posnel br. Marko Senica, so sodelovali številni člani občestva. Naši najmlajši z otroškimi risbami križevega pota, glasbeniki in številni člani občestva so nas povabili, da se v nas rodi novi človek, ki bo opustil stare navade in odložil kovčke, ki ga ovirajo na poti skozi življenje. To je naš evangelij, to je naše življenje. Ta dokazana gotovost, da Gospod sredi največjih temin srca vselej posije s svetlobo, ki postane trajna Navzočnost.

Ta čas je priložnost, da lažje zadihamo, da odpremo prostor vsemu dobremu. »Ker si s svojim križem svet odrešil«, so besede, ki so za vedno spremenile tok zgodovine. To so tistega Jutra izkušali zmedeni in prestrašeni učenci in žene. Razbite črepinje razočaranja naših pričevalcih so postale nova posoda upanja, strah se je postopoma spreminjal v vero, preizkušnja pa v veselje, ki nima konca. Vabimo vas, da nam prisluhnete, saj s krstom že živimo to Jutro, v katerem ostajamo priče Ljubezni, ki je svet že premagala.

Andreja Ravnihar Megušar

PASIJONSKI VEČER 2021 V STARI LOKI

V postnem času jubilejnega pasijonskega leta 2021 je Pasijonski večer v Stari Loki oblikovala starološka mladina. V prostorih starodavne stavbe dekanije v Stari Loki, kjer že od leta 2012 kot del programa vzdrževanja pasijonske kondicije pripravljamo Pasijonske večere, so pripravili literarno-glasben recital **sonetnega venca Pasijon Mengore**, ki ga je slovenski pesnik in glasbeni ustvarjalec Leon Oblak napisal pod vtisom Rupnikovih mozaikov v kapelicah križevega pota, ki vodijo na starodavno Božjo pot Mengore pri Tolminu. *Žal letos razmere s pandemijo covid19 niso dopuščajo izvedbe dogodka v živo, zato se je mladina potrudila, da nam dogodek pripelje v naše domove.*

Pasijonski večeri v Stari Loki so literarno-glasbeni recitali, na katerih nam domači recitatorji približajo različna dela s pasijonsko tematiko. Dogodki so obogateni tudi z glasbo in likovnimi vsebinami na temo pasijona. Mladi so verze sonetnega venca brali ob podobah 155 let starega križevega pota, ki ga je starološki župnik Franc Ksaver Kramer dal pripeljati z Dunaja ob gradnji nove cerkve sv. Jurija na mestu prejšnje, ki je tam stala predvidoma od 10. stoletja dalje. Med posameznimi

Prenos podob križevega pota s podstrešja cerkvene ladje, cerkev sv. Jurija v Stari Loki, februar 2021. Foto: Marcel Kokelj

postajami križevega pota so glasbene interpretacije postnih pesmi v izvedbi mladih domačih glasbenikov.

Posnetek, ki nas vabi k premišljevanju Kristusovega trpljenja, skrivnosti vstajenja in našega odrešenja v interpretaciji mladih recitatorjev in glasbenikov, je na ogled na spletni strani Pasijonskega vetra **tukaj**.

Urška Florjančič, Stara Loka

Mladi recitatorji, ustvarjalci Pasijonskega večera 2021 v Stari Loki pred stavbo nekdanje dekanije, marec 2021. Foto: Jakob Florjančič

PASIJONSKE JASLICE V CRNGROBU

V počastitev pasijonskega leta 2021, ko praznujemo troje stoletij Škofjeloškega pasijona, smo v sodelovanju med Župnijo Stara Loka, Župnijskim zavodom sv. Jurija Stara Loka, Kulturno-zgodovinskim društvom Lonka Stara Loka, Pasijonskim vetrom in Društvom ljubiteljev jaslíc Slovenije pripravili razstavo **pasijonskih jaslíc** slovenskega jaslíčarja Matjaža Bitenca iz Litije, ki je na ogled **v starodavni romarski cerkvi Marijinega oznanjenja v Crngrobu**.

V galeriji Cngrobsk turn so razstavljene jaslične podobe, ki prikazujejo različne dogodke iz evangelija od Jezusovega vhoda v Jeruzalem do njegovega vstajenja. Med njimi so tudi papirnate pasijonske jaslícice dveh tirolskih slikarjev, Josefa Arnolda dem Älterna (1788 – 1879) in Philippa Schumacherja (1866 – 1940).

Razstavo pasijonskih jaslíc v Crngrobu si lahko ogledate **ob nedeljah v postnem in velikonočnem času od 15h do 17h po predhodnem dogovoru** (Urška Florjančič, 031 261 813, urska.florjancic@telemach.net).

Urška Florjančič

Papirnate pasijonske jaslícice tirolskega slikarja Josefa Arnolda dem Älterna, postavil Matjaž Bitenc.

PASIJONSKE JASLICE V CERKVI BREZMADEŽNE V ŠKOFJI LOKI

Od leta 2020 so **pasijonske jaslícice v cerkvi Brezmadežne (nekdanji nunski) v mestu Škofja Loka**. Postavljene so v stranski kapeli sv. križa. Prizori predstavljajo dogajanje od cvetne nedelje, zadnjo večerjo, Jezusovo molitev v vrstu Getsemani, obsodbo in vse postaje križevega pota do Jezusove položitve v grob. Pasijonske jaslícice so delo Matjaža Bitenca iz Litije. V župnijo Škofja

Loka so našle pot po ogledu božičnih jaslíc z ministranti pred nekaj leti pri g. Matjažu v Litiji in se tako vključile v mesto in sporočilo Škofjeloškega pasijona.

Ogled je možen **ob sobotah od 16. do 18. ure po predhodnem dogovoru** z Ladom Domjaničem (041 916 791) ali na zupnija.skofja.loka@rkc.si.

Matej Nastran, župnik v Škofji Loki

Na križ si šel za nas Gospod ...

... in tretji dan si za nas vstal!

KRISTUS JE VSTAL!

ZARES JE VSTAL!

ALELUJA!

